

สุพันธุ์วิทย์ ไวยรูป : การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมใน
ชั้นเรียนปกติระดับอนุบาล (A STUDY OF SOCIAL INTERACTION OF VISUALLY IMPAIRED
PRESCHOOLERS IN THE MAINSTREAMED CLASSROOM) อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร. ศรีนธร
วิริยะสินันท์, 228 หน้า ISBN 974-637-820-1

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในด้านการช่วยเหลือ การมีส่วนร่วมทางสังคม และ
การเป็นที่ยอมรับของสังคมระหว่างเด็กวัยอนุบาลที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและระหว่างเด็ก
วัยอนุบาลที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครูผู้สอน และศึกษาถึงปัญหา ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว
ตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษา คือ เด็กวัยอนุบาลที่เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งเรียนในชั้นเรียนร่วม
จำนวน 3 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครูผู้สอนมีลักษณะเป็นไปในทางบวกสูง
ครูทุกคนยอมรับและช่วยเหลือเด็กอย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นเช่นเดียวกับเด็กปกติ
ทั่วไปอย่างไรก็ตาม พบว่า ในห้องที่มีครูหลายคน ครูมีแนวโน้มจะเข้ามาช่วยเหลือเด็กทันทีที่เด็กทำได้ช้าหรือไม่ถูกต้อง
แม้เด็กจะไม่ร้องขอและเด็กก็มีแนวโน้มจะขอความช่วยเหลือจากครูเท่านั้น

2. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับเด็กปกติ มีลักษณะทั้งที่เป็นทางบวก
และทางลบ เด็กที่มองเห็นเลือนลางมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเรียนร่วมเพียงคนเดียว ได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งห้อง
ตลอดภาคเรียน แต่สำหรับเด็กตาบอด 2 คน ที่เรียนร่วมในห้องเดียวกัน ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนบางคนเพราะ
มักแสดงพฤติกรรมแปลก ๆ และมีความขัดแย้งกับเพื่อนสืบเนื่องจากการมองไม่เห็นประกอบกับความไม่เข้าใจของ
เพื่อน แต่เมื่อเด็กเริ่มคุ้นเคยกัน เด็กปกติก็ค่อย ๆ ยอมรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากขึ้น และเด็กที่มี
ความบกพร่องทางการเห็นก็ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนทุกคนจนจบภาคเรียน

แม้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นอยากเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างในชั้น แต่ก็มีส่วนร่วมสูงเฉพาะ
กิจกรรมประเภทเคลื่อนไหวและไม่ใช้สายตาเป็นหลัก โดยมีโอกาสต่ำในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้สายตา คือ กิจกรรม
วงกลม และกิจกรรมกลุ่ม เพราะไม่ได้มีการปรับสื่อ ตำแหน่งที่นั่งของเด็ก ตลอดจนการใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ เพื่อทดแทน
การมองไม่เห็นของเด็ก

3. ปัญหาที่เกิดขึ้นและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ เด็กปกติไม่ได้รับการเตรียมให้เข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มี
ความบกพร่องทางการเห็น และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็ไม่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมในการเล่นและทำงาน
ร่วมกับเด็กอื่น เด็กทั้ง 2 กลุ่มไม่ได้รับการเจาะจงจัดโอกาสให้ได้เรียนรู้กันและกันในสถานการณ์ที่เป็นมิตร และครูผู้สอน
เองก็ขาดความรู้ ความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กทั้ง 2 กลุ่มในชั้นเรียนร่วม โดยเฉพาะการปรับสื่อ
สภาพทางกายภาพ และเทคนิควิธีสอนเพื่อทดแทนการมองไม่เห็นของเด็ก สาเหตุสำคัญของปัญหาดังกล่าว คือ
ครูการศึกษาพิเศษมีภาระงานมากเกินไปจนไม่สามารถดำเนินการให้ความรู้แก่ครูและเด็กปกติ ตลอดจนช่วยเหลือเด็ก
ที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เท่าที่ควร

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต สุพันธุ์วิทย์ ไวยรูป
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ. ดร. ศรีนธร วิริยะสินันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม